

Miljööttyypitys ja alueen ominaispiirteet Puumala

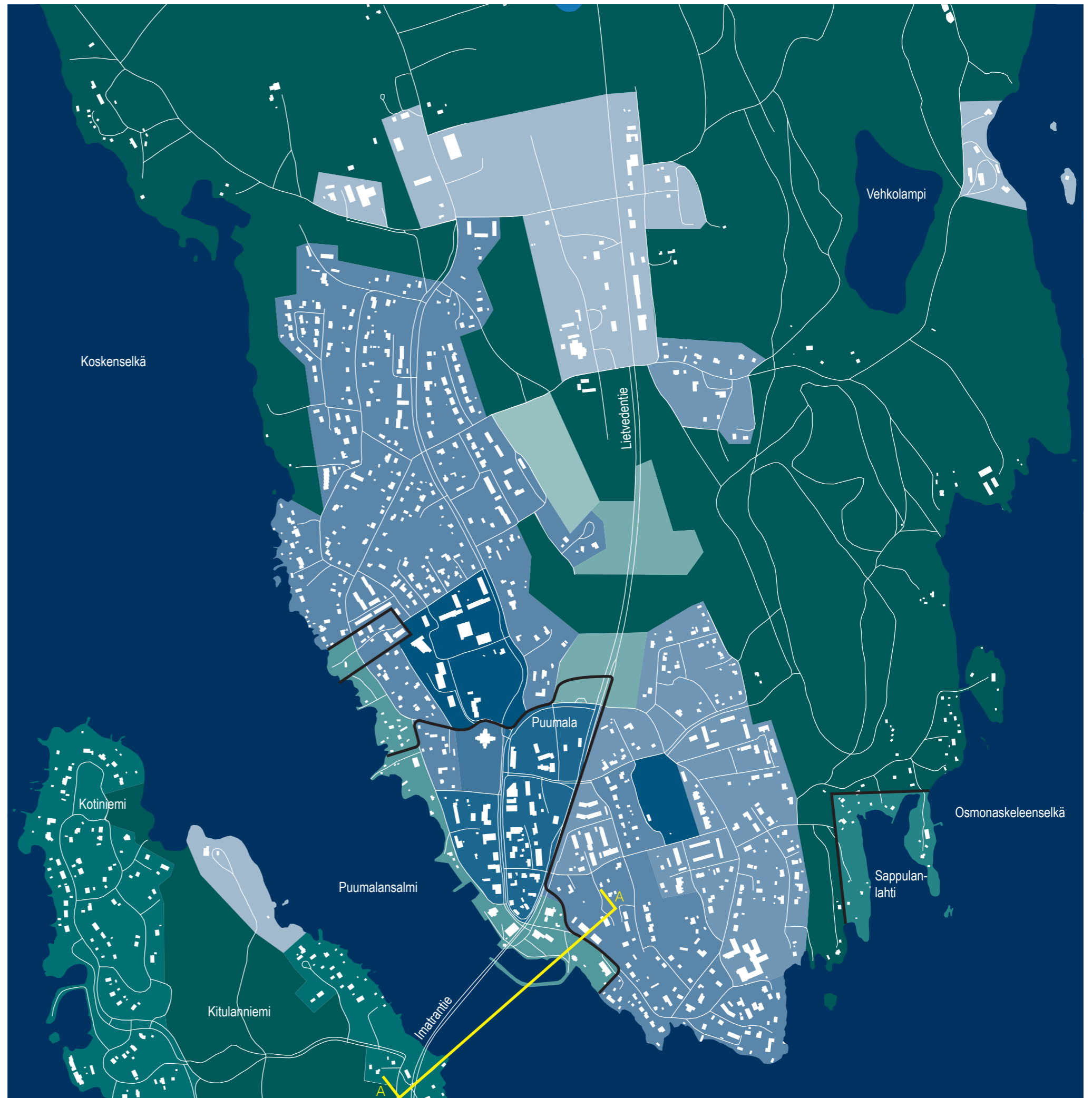
MAR-C1017 Maisema ja alueiden käyttö
Eveliina Kunnaton ja Alex Salminen
16.10.2020

Miljöötyypitys: Puumalanniemi

1:10 000

- Metsäalue**
Pääosin talousmetsää, tarkastelualue ei sisällä luonnonsuojelualueita.
- Kotiniemen asuinalue**
Uudempaa omakotitalorakentamista, rakentaminen myötäilee Kotiniemen maastonmuotoja. Asuinalue polveilee ja lomittuu niemen laajempien metsäalueiden kanssa. Tontit ulottuvat rantaan saakka.
- Sappulan uimaranta**
Suojaisien ja vehreiden rantojen ympäröimän lahden pohjukassa sijaitseva hiekkainen uimaranta. Erillään taajamasta, mutta ympäristönä hyvin miellyttävä. Tarjoaa satama-alueelta puuttuvia uinti- ja vesiuurheilumahdollisuuksia.
- Rantavyöhyke**
Tunnelmaltaan vaihtelevaa keskustaajamaan liittyvää ranta-aluetta. Alueella laajat vieras- ja kotivenelaiturit sekä palveluita veneilijöille. Rannalla ei tilallisesti ja reitillisesti selkeästi hahmottuvaa yhtenäistä virkistysyhteyttä.
- Niittyalue**
Lietvedentien varrella avautuvat avoimemmat niittyalueet. Aiemmin viljelykäytössä olleita peltoja, nykyään osittain metsittyneitä. Aukeita rajaavat tiheään kasvaneet metsien reunavyöhykkeet.
- Hautausmaa**
Erillinen hautausmaa, tunnelmaltaan ja kasvillisuudeltaan eroaa Puumalan kirkon ympäristöstä.
- Koulukeskus ja urheilupalvelut**
Koulu- ja urheilupalveluita tarjoavat tilat sekä niitä ympäröivät avoimet pihapiirit, leikki- ja pelikentät.
- Keskustien ympäristö**
Kirkolta kohti satamaa laskeutuvaa Keskustietä reunustavat julkiset, hallinto- ja liikeyrakennukset. Rakennuskanta vaihtelevan ikäistä ja kuntoista. Rakennukset muodostavat taajaman keskusakselin lieventäen samalla korkeusvaihteluiden vaikutusta.
- Kirkon alue**
1832 valmistunutta edustavaa kirkkorakennusta ympäröi laaja ja luonteeltaan yhtenäinen hautausmaa, jossa runsaasti iäkästä ja suurikokoista puustoa. Muodostaa päätepuiston Keskustielle.
- Pientalovaltainen asuinalue**
Pientalot puurakentamista, paljon myös vanhempaa ja hyvin viehättävää rakennuskantaa. Yleisilme vehreä ja varsinkin keskustaajaman viereisen niemen kärjessä maastonmuodot selkeästi havaittavissa.
- Rivitalovaltainen asuinalue**
Matalaa rivitaloasumista, pääosin 1980-2000- luvuilta. Väljästi rakennettua, tavanomaista, pihapiirit avoimia.
- Teollisuusalue**
Lietvedentien varren laajempi pienteollisuuden alue piilossa kasvillisuuden suojissa, ei hahmotu tielle keskustaan saavuttaessa. Kotiniemessä jätevedenpuhdistamo. Vehkolammen ja Osmonaskeleenselän välissä kalakasvattamo Puumalan Lohi Oy.

Miljööttyypitys: Puumalan taajama

1:3000

- **Keskustien ja valtatie välinen alue**
Keskustien ja valtatie väliin jäävä, harvaan rakennettu vehreä alue. Ollennainen osa alueelle saapumista, muodostaa sisäänkäynnin taajamaan.
- **Keskustien alue**
Kirkolta kohti satamaa laskeutuvaa Keskustietä reunustavat julkiset, hallinto- ja liikerakennukset. Vaihtelevan ikäiset ja kuntoiset rakennukset muodostavat taajaman keskusakselin. Keskustien ja Satamatien välisessä pusikoituneessa rinteessä sijaitsee RKY-luokiteltuun Salpalinja-puolustuslinjaan kuuluva bunkkeri.
- **Kirkon alue**
1832 valmistunutta edustavaa kirkkorakennusta ympäröi laaja ja luonteeltaan yhtenäinen hautausmaa, jossa runsaasti iäkästä ja suurikokoista puustoa. Muodostaa päätepuiston Keskustielle.
- **Taajaman pientaloalue**
Puisista pientaloista koostuvien alueiden rakennuskanta on kirkon alueen jälkeen taajama-alueen vanhinta. Rakennukset ja niiden pihapiirit muodostavat miellyttäviä ja yhtenäisiä kokonaisuuksia.
- **Sataman pohjoisosa**
Pienvenesataman toimintojen ympärille muodostuvaa aluetta rajaa lännestä Puumalansalmi ja idästä Satamatie sekä kohti Keskustietä nouseva rinne. Satamatien puolella runsaasti vaihtelevan ikäistä kasvillisuutta. Satamatien varrella muutamia puisia pientaloja pihapiireineen.
- **Satamakeskus**
Puumalan "keskipiste", jossa sijaitsee Satamatori, vierailusatama sekä ravintola- ja kauppapalveluita pysäköintialueineen. Vesi- ja autoliikenteen solmukohta.
- **Sataman eteläosa**
Aallonmurtajan suojaaman pienvenesataman ja sen toimintojen, Norppapuiston, käytöstä poistuneen hotellirakennuksen ja huoltoaseman muodostama hajanainen kokonaisuus. Rannan tuntumassa sijaitsevat kookkaat vanhat tammet sekä Puumalansalmelle ja sillalle avautuvat näkyvät määrittävät alueen luonnetta.
- **Puumalansalmen sillan välitön vaikutusalue**
Alue, jolla Puumalansalmen silta on hallitseva ja keskeinen maisemallinen ja tilallinen elementti.

Miljööttyypitys: erityisalueet 1:3000

Sappulan uimaranta

Suojaisan ja vehreiden rantojen ympäröimän lahden pohjukassa sijaitsee hiekkainen uimaranta. Uimarannan länsipuolella kiinnostavia kalliomuodostelmia. Erillään taajamasta, mutta ympäristönä hyvin miellyttävä. Tarjoaa satama-alueelta puuttuvia uinti- ja vesiurheilumahdollisuuksia.

Bunkkeri ja rantapappila

Pappilantien itäpuolella on vanhan rantapappila, jonka rakennukset muodostavat yhtenäisen ja miellyttävän pihapiirin. Hostelliksi saneerattu pappila on taajaman alueella merkittävä majoituspalveluiden tarjoaja.

Pappilantien ja Puumalansalmen välisellä alueella sijaitsee Salpalinjaan kuuluva, RKY-kohteeksi luokiteltu betonirakenteinen bunkkeri sekä rinteeseen rakennettu kesäteatteri. Toisen maailmansodan aikaan rakennettu bunkkeri on Puumalan mittakaavassa merkittävä kulttuuriperintökohde, ja muodostaa ainutlaatuisen miljöö.

SWOT-analyysi

Vahvuudet

- Sijainti sisävesiliikenteen solmukohdassa
- Kehittyneet satamapalvelut
- Palveluiden sijoittuminen pienelle alueelle
- Kaunis ja kansainvälisesti arvostettu luonnonympäristö
- Taajaman ulkopuolella runsaasti monipuolisia matkailupalveluita ja -kohteita
- Ainutlaatuinen sisäsaaristokulttuuri

Heikkoudet

- Heikko saavutettavuus maateitse eikä lähellä sijaitse rautatieyhteyksiä
- Kaukana Helsinki-Vantaan lentokentästä ja tärkeimmistä satamista – ulkomaisten matkailijoiden saavuttamattomissa
- Kesäpaikkakunnan luonne – toiminta keskittyy vain yhteen lyhyeen vuodenaikaan
- Puumalan keskustaajama on ohikulkemisen ja lyhyiden pysähdysten paikka, suurin osa matkailusta kohdistuu taajaman ulkopuolelle

Mahdollisuudet

- Kotimaanmatkailun kasvu
- Luontomatkailun kasvu
- Aktiivinen kunta, halu kehittää sekä yrittäjillä että kunnalla
- Keskustaajaman kehittäminen matkailun kohteena
- Kesä- ja veneilykauden piteneminen ilmastonmuutoksen myötä
- Mahdollisuudet kestävän matkailun kehittämiseen
- Kausittaisuudesta ympärivuotiseksi matkailukohteeksi
- Keskustan viher- ja virkistysalueiden yhtenäistäminen sekä kehittäminen paikallisia ja vierailijoita palvelevaksi kokonaisuudeksi

Uhat

- Kilpailu muiden vastaavien, matkailuun keskittyvien Järvi-Suomen kuntien kanssa
- Vähenevä ja ikääntyvä väestö
- Luonnonympäristön häviäminen mm. metsäteollisuuden takia
- Kokonaisvaltaisen otteen puuttuminen alueen kehittämisessä – kokonaisuudesta muodostuu hajanainen
- Kunta ei pysty vastaamaan mahdollisesti kasvavan matkailun tarpeisiin – kuormittaa ympäristöä ja resursseja

